

Valsts ieņēmumu dienests

NODOKĻU AUDITS

Nodokļu audita uzsākšana un lēmuma paziņošana	2
Lēmums par nodokļu audita veikšanu.....	3
Sākumsaruna	5
Nodokļu audita laikā papildus informācijas iegūšana	6
Nodokļu audita veikšanas nosacījumu maiņa	7
Nodokļu audita ilgums	8
Nodokļu audita veikšana uz aprēķinu pamata.....	10
<u>Nobeiguma saruna</u>	<u>12</u>
Lēmums par nodokļu audita rezultātiem.....	12
Nodokļu audita pabeigšana un iesniegšana nodokļu maksātājam	15

Nodokļu audita uzsākšana un lēmuma paziņošana

Ja VID pieņem lēmumu par nodokļu audita veikšanu, nodokļu maksātājam par audita uzsākšanu **paziņo ne vēlāk kā 10 darba dienas pirms audita sākuma** un nosūta lēmumu:

- izmantojot Elektroniskās deklarēšanas sistēmu (EDS), ievērojot likuma “Par nodokļiem un nodevām” [7.² panta otrajā daļā](#) noteikto;
- ierakstītā pasta sūtījumā, ja nodokļu maksātājs nav Elektroniskās deklarēšanas sistēmas (EDS) lietotājs vai norādījis šādu dokumenta paziņošanas veidu, ievērojot likuma “Par nodokļiem un nodevām” [18.panta otrajā daļā](#) noteikto.

Ja nodokļu maksātājs līdz nodokļu audita uzsākšanas dienai precizē iesniegtās nodokļu deklarācijas vai iesniedz iesniegumu ar lūgumu labot muitas deklarācijas, ievērojot [likumā “Par nodokļiem un nodevām” 33.² pantā](#) noteikto, nodokļu auditu neuzsāk un atceļ pieņemto lēmumu par nodokļu audita veikšanu. Atceļot lēmumu, VID informē nodokļu maksātāju par savām tiesībām precizēt nodokļu apmērus triju gadu laikā pēc likumā noteiktā maksāšanas termiņa.

VID **neinformē nodokļu maksātāju par nodokļu audita veikšanu** un lēmumu par nodokļu audita veikšanu nodokļu maksātājam izsniedz pirms nodokļu audita uzsākšanas gadījumos, kad audits tiek uzsākts:

- lai izvērtētu nodokļa pārmaksas atmaksas pamatotību;
- ja VID ir pierādījumi, ka nodokļu maksātājs veic darbības, lai izvairītos no nodokļu audita vai to apgrūtinā.

Lēmums par nodokļu audita veikšanu

Lēmumā par nodokļu audita veikšanu norāda šādu informāciju:

- dokumenta veida nosaukums (lēmums);
- izdošanas vieta;
- datums un numurs;
- adresāts;
- pamatojums nodokļu audita veikšanai;
- nodokļu audita uzsākšanas diena;
- nodokļu audita veikšanas termiņš;
- pārbaudāmie nodokļi vai nodokļu deklarāciju posteņi, pārbaudāmās nodevas vai citi valsts noteiktie maksājumi vai arī līdzvērtīgi maksājumi, kuri noteikti Eiropas Savienības normatīvajos aktos par muitas lietām, vai konkrētas muitas deklarācijas;
- par iemaksātās drošības naudas par transportlīdzekļa atsavināšanas aizlieguma dzēšanu atmaksāšanu nodokļu maksātājam vai ieskaitīšanu valsts budžeta kontā izvērtēšanu;
- pārbaudāmie periodi/taksācijas periodi;
- nodokļu maksātāja pienākumu līdz audita uzsākšanas dienai sagatavot un iesniegt nodokļu auditam grāmatvedības reģistrus un attaisnojuma dokumentus par pārbaudāmo periodu/taksācijas periodu vai konkrētas deklarācijas; fiziskām personām, kuras ir iesniegušas papildu deklarācijas par ienākumiem, ieņēmumiem, naudas un citiem uzkrājumiem, īpašumiem un to vērtības maiņu, līdz audita uzsākšanas dienai sagatavot un iesniegt tos attaisnojuma dokumentus par auditējamo periodu, kas nav iesniegti reizē ar papildu deklarāciju par ienākumiem, ieņēmumiem, naudas un citiem uzkrājumiem, īpašumiem un to vērtības maiņu.
- lemjot par pievienotās vērtības nodokļa pārmaksas atmaksas pamatotības izvērtēšanu nodokļu auditā, nodokļu maksātāju informē, ka:
 - pagarināts pārmaksātās nodokļa summas atmaksāšanas termiņš līdz dienai, kad VID būs izvērtējis darījumus un pieņēmis lēmumu par pārmaksātās nodokļa summas pamatotību;
 - pārmaksāto nodokļa summu atmaksās nodokļu maksātājam vai novirzīs citu nodokļu vai maksājumu segšanai saskaņā ar lēmumu par nodokļu audita rezultātiem.

Nodokļu maksātājam, izņemot fizisko personu, kura neveic saimniecisko darbību, lēmumā par nodokļu audita veikšanu:

- norāda auditoru (vai auditorus), kurš veiks nodokļu auditu saskaņā ar amata aprakstā noteikto;
- lūdz informēt par iespējamo tikšanās laiku nodokļu maksātāja saimnieciskās darbības veikšanas vietā, lai iepazītos ar nodokļu maksātāja saimniecisko darbību, tās vidi un apstākļiem, par sākuma sarunas iespējamo norises vietu un laiku;
- lūdz informēt par iespēju nodrošināt auditorus ar telpām nodokļu audita veikšanai;
- informē par ārvalstu nodokļu administrācijas pārstāvju piedalīšanos, ja VID nodokļu kontroles struktūrvienība veic nodokļu kopīgu starpvalstu pārbaudi;
- norāda nodokļa maksātāja tiesības saskaņā ar [likuma “Par nodokļiem un nodevām” 33.² pantu](#) (šo informāciju pavadvēstulē nenorāda gadījumos, ja nodokļu auditu plānots uzsākt, lai izvērtētu nodokļa pārmaksas atmaksas pamatotību)
- informē, ka VID uz lēmuma pieņemšanas brīdi nodokļu maksātāja iesniegtajā pievienotās vērtības nodokļa deklarācijā ir konstatējis darījumus ar darījuma partneriem un aicina pirms nodokļu audita veikšanas izvērtēt nodokļu maksātāja grāmatvedības reģistros veikto ierakstu pareizību un atbilstību normatīvo aktu prasībām. Vērtējot darījumus, ieteicams izmantot VID tīmekļa vietnē publicēto VID informatīvo materiālu [“Valsts ieņēmumu dienesta ieteikumi darījumu partnera un darījuma riska novērtēšanai”](#);
- lūdz iesniegt darījuma apliecināšu dokumentu tulkojumu latviešu valodā, ja nodokļu maksātāju rīcībā minētie dokumenti ir svešvalodā, pamatojoties uz [Valsts valodas likuma 10.panta pirmo un trešo daļu](#).
- norāda VID nodokļu kontroles struktūrvienības tiesības nodokļu audita laikā, konstatējot nodokļu maksātāja pārkāpumus, pārbaudīt arī citus nodokļus vai citas konkrētas muitas deklarācijas vai paplašināt auditējamo periodu.

Fiziskai personai, kura neveic saimniecisko darbību, pavadvēstulē norāda:

- auditoru (vai auditorus), kurš veiks nodokļu auditu, saskaņā ar amata aprakstā noteikto;
- sākuma sarunas laiku un norises vietu VID telpās;
- VID nodokļu kontroles struktūrvienības tiesības nodokļu audita laikā paplašināt auditējamo periodu;
- informāciju, ka ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamo ienākumu un iedzīvotāju ienākuma nodokli VID nodokļu kontroles struktūrvienība noteiks uz aprēķinu pamata.

Sākumsaruna

Nodokļu auditu uzsāk ar sākuma sarunu un nodokļu maksātāja apsekošanu. Sākuma sarunas laikā, auditors iegūst plašāku informāciju par nodokļu maksātāja saimniecisko darbību, grāmatvedības uzskaiti, noskaidro personas, kuras ir atbildīgas par nodokļu audita procesā izskatāmo jautājumu risināšanu, vienojas ar nodokļu maksātāju par darba telpām, grāmatvedības dokumentu saņemšanu, informācijas apmaiņas veidu un citiem jautājumiem un informē nodokļu maksātāju par:

- sarunas ierakstīšanu diktofonā ar mērķi nodrošināt kvalitatīvu audita procedūru. Ja nodokļu maksātāji nepiekrīt sarunas ierakstam, sarunu neieraksta;
- pienākumu nodokļu audita laikā iesniegt visus audita veikšanai nepieciešamos dokumentus un informāciju atbilstoši likumā “Par nodokļiem un nodevām” un Regulas Nr.952/201315.pantā noteiktajiem pienākumiem un tiesu praksei (Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2016.gada 13.decembra rīcības sēdes lēmums Nr.SKA-637/2016).

Sākuma sarunu protokolē, pierakstot nodokļu maksātājam uzdotos jautājumus un saņemtās atbildes. Protokolu noformē divos eksemplāros un paraksta. Parakstot protokolu, nodokļu maksātājs rakstiski apliecina sniegtās informācijas patiesumu. Vienu sākuma sarunas protokolu izsniedz nodokļu maksātājam.

Ja sākuma sarunas laikā auditors ar nodokļu maksātāju ir vienojies, ka nodokļu auditu veiks VID telpās, nodokļu auditam iesniegtos grāmatvedības reģistrus un attaisnojuma dokumentus VID pieņem, sastādot dokumentu pieņemšanas-nodošanas aktu divos eksemplāros. Parakstot aktu, nodokļu maksātājs apliecina, ka nodokļu auditam ir iesniedzis visus grāmatvedības reģistrus un attaisnojuma dokumentus par pārbaudāmo periodu/taksācijas periodu, savukārt auditors ar savu parakstu apliecina minēto reģistru un dokumentu saņemšanu. Ja nodokļu maksātājs grāmatvedības reģistrus un attaisnojuma dokumentus nav iesniedzis par visu auditējamo periodu (reģistri un dokumenti iesniegti daļēji), to fiksē dokumentu pieņemšanas-nodošanas aktā un nosaka termiņu, līdz kuram tie nodokļu maksātājam ir jāiesniedz.

Ja nodokļu auditu veic nodokļu maksātāja telpās, nodokļu maksātājs rakstiski apliecina (apliecinājumu var arī norādīt sākuma sarunas protokolā), ka nodokļu auditam ir sagatavoti un nodokļu audita laikā būs pieejami visi grāmatvedības reģistri un attaisnojuma dokumenti par pārbaudāmo periodu/taksācijas periodu.

Nodokļu audita laikā papildus informācijas iegūšana

Ja nodokļu audita laikā no nodokļu maksātāja nepieciešams iegūt papildu informāciju, VID to pieprasa rakstiski, nosakot informācijas iesniegšanas termiņu.

Gadījumos, ja nodokļu maksātājs izvairās no nodokļu audita veikšanas, nesniedz nodokļu auditam nepieciešamo informāciju, kavē auditorus nodokļu audita veikšanā, VID ir tiesīgs:

- nodokļu maksātāja atbildīgajai amatpersonai sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolu;
- Pievienotās vērtības nodokļa likuma noteiktajā kārtībā izslēgt pievienotās vērtības nodokļa maksātāju no Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistra;
- Veikt likuma [“Par nodokļiem un nodevām” 34.¹ pantā](#) paredzētās darbības nodokļu maksātāja saimnieciskās darbības apturēšanai;
- noteikt nodokļu maksājumus uz aprēķinu pamata;
- pieņemt lēmumu par aizlieguma atzīmes ierakstīšanu komercreģistrā nodokļu maksātāja reorganizācijai, likvidācijai, amatpersonu un daļu īpašnieka maiņai saskaņā ar likuma [“Par nodokļiem un nodevām” 26.¹ panta 3.¹ daļā](#) noteiktajiem apstākļiem;
- pieņemt lēmumu par lieguma domēna vārda lietošanas tiesību nodošanai citam nodokļu maksātājam saskaņā ar likuma [“Par nodokļiem un nodevām” 34.⁵ panta](#) noteiktajiem apstākļiem.

Nodokļu audita veikšanas nosacījumu maiņa

Ja nodokļu audita laikā rodas nepieciešamība mainīt nodokļu audita veikšanas nosacījumus (auditējamo periodu, nodokļu deklarāciju posteņus, auditējamos nodokļus, nodevas vai citus valsts noteiktos maksājumus, nodokļu audita termiņu u.c.), amatpersona pieņem lēmumu, kurā norāda mainītos nodokļu audita veikšanas nosacījumus.

Nodokļu audita termiņu VID var mainīt tikai tad, ja ir dokumentārs pierādījums (apstiprinājums) faktam, ka nodokļu audita veikšana nebija iespējama, jo:

- nodokļu maksātājs nokavēja pieprasītās informācijas sniegšanas termiņu;
- nodokļu maksātājs vai tā pilnvarotā persona bija prombūtnē.

Ja turpmākai nodokļu audita veikšanai nepieciešams norīkot citu auditoru vai auditorus, par to VID nodokļu maksātājam paziņo, nosūtot vēstuli.

Lemjot par papildu nodokļu vai nodokļu deklarāciju posteņu, nodevu vai citu valsts noteikto maksājumu pārbaudi vai pārbaudāmā taksācijas perioda paplašināšanu, VID nosaka nodokļu maksātājam pienākumu iesniegt nodokļu auditam grāmatvedības reģistrus un attaisnojuma dokumentus par papildu nodokļu auditā pārbaudāmajiem nodokļiem vai nodokļu deklarācijas posteņiem, nodevām vai citiem valsts noteiktajiem maksājumiem vai paplašināto pārbaudāmo periodu/taksācijas periodu.

Ja nodokļu audita laikā individuālo komersantu izslēdz no komercreģistra, VID pieņem lēmumu par nodokļu audita veikšanas nosacījumu maiņu, kurā norāda, ka individuālajam komersantam uzsākto nodokļu auditu turpina un pabeidz komercdarbību beigušai fiziskai personai, pamatojoties uz [Administratīvā procesa likuma 33.pantu](#) un [Komerclikuma 76.panta trešo daļu](#).

Nodokļu audita ilgums

Nodokļu auditu pabeidz un lēmumu par nodokļu audita rezultātiem pieņem 90 dienu laikā no nodokļu audita uzsākšanas dienas.

Ja ir nepieciešama papildu informācija un nodokļu auditu nevar pabeigt noteiktajā termiņā, VID ģenerāldirektors izvērtē lēmuma par nodokļu audita rezultātiem pieņemšanas termiņa pagarināšanas nepieciešamību. Gadījumos, kad VID ģenerāldirektors nolemj pagarināt lēmuma par nodokļu audita rezultātiem pieņemšanas termiņu par 30 dienām, kopējais nodokļu audita veikšanas termiņš nevar pārsniegt 120 dienas.

Nodokļu audita veikšanas termiņš nav ierobežots gadījumos, ja veic nodokļu kopīgu starpvalstu pārbaudi vai nodokļu auditā pārbauda transfertcenu. Tādējādi, veicot nodokļu kopīgo starpvalstu pārbaudi vai transfertcenas pārbaudi, VID var lemt par nodokļu audita veikšanas un lēmuma par nodokļu audita rezultātiem pieņemšanas termiņa pagarināšanu.

Gadījumā, ja nodokļu audita vajadzībām informāciju pieprasa no ārvalstu nodokļu administrācijām vai citām kompetentām ārvalstu iestādēm, un lēmumu par nodokļu audita rezultātiem nevar pieņemt [likuma “Par nodokļiem un nodevām” 23.panta trešās daļas](#) noteiktajā termiņā, VID ģenerāldirektors var pagarināt lēmuma par nodokļu audita rezultātiem pieņemšanas termiņu līdz 60 dienām.

Nodokļu audita termiņā neieskaita laika posmu:

- no dienas, kad ārvalstu nodokļu administrācijai vai citām kompetentām ārvalstu iestādēm pieprasīta informācija, līdz atbildes saņemšanas dienai;
- par kādu nodokļu maksātājs ir nokavējis nodokļu administrācijas pieprasītās informācijas iesniegšanas termiņu, ja nokavējuma fakts ir dokumentāri pierādīts un pieprasītās ziņas attiecas uz nodokļu auditā pārbaudāmiem nodokļiem, nodevām vai citiem valsts noteiktajiem maksājumiem, un tās ir vai tām vajadzēja būt nodokļu maksātāja rīcībā;
- kurā nodokļu audita veikšana nav bijusi iespējama nodokļu maksātāja vai tā pilnvaroto personu prombūtnes dēļ, arī slimības dēļ, ja prombūtnes fakts ir dokumentāri apstiprināts;
- no dienas, kurā nodokļu maksātājam ir paziņots par nodokļu audita rezultātā konstatētajiem pārkāpumiem un to pamatojumu, līdz nodokļu maksātāja viedokļa saņemšanas dienai, nepārsniedzot 30 dienas (spēkā no 28.11.2018.)

Saņemot pieprasīto informāciju, VID pieņem lēmumu par nodokļu audita veikšanas nosacījumu maiņu un nosaka lēmuma par nodokļu audita rezultātiem pieņemšanas termiņu, ņemot vērā [likuma “Par nodokļiem un nodevām” 23.panta 3.¹daļas 1., 2., 3. un 5.punktā noteiktos](#) nodokļu audita termiņā neieskaitāmos laika posmus.

Par nodokļu audita veikšanu neuzskata darbības, ko nodokļu administrācija likuma [“Par nodokļiem un nodevām” 23.panta 3.¹daļā minētajos laika posmos](#) veikusi informācijas iegūšanai iestādes ietvaros no citām iestādēm, organizācijām, pašvaldībām, finanšu iestādēm un kredītiestādēm, citām fiziskajām un juridiskajām personām, tajā skaitā citu fizisko un juridisko personu nodokļu kontroles pasākumu veikšanu (spēkā no 28.11.2018.).

Ja VID ir pieprasījis informāciju no ārvalstu nodokļu administrācijām vai citām kompetentām ārvalstu iestādēm un tālāka nodokļu audita veikšana bez pieprasītās informācijas nav iespējama, VID pieņem lēmumu par nodokļu audita veikšanas nosacījumu maiņu. Lēmumā norāda datumu, kad pieprasīta papildu informācija un nodokļu audita termiņā neieskaita laika posmu no informācijas pieprasīšanas līdz tās saņemšanai.

Nodokļu auditu VID var turpināt līdz brīdim, kad tā tālāka veikšana bez ārvalstu nodokļu administrācijām vai citām kompetentām ārvalstu iestādēm pieprasītās informācijas nav iespējama. Šādos gadījumos VID pieņem lēmumu par nodokļu audita veikšanas nosacījumu maiņu un nodokļu audita termiņā neieskaita laika posmu no dienas, kad nodokļu audita tālāka veikšana nav iespējama līdz pieprasītās informācijas saņemšanai.

Visos gadījumos, kad nodokļu auditā pieņem nodokļu audita procesu reglamentējošus lēmumus, tos nosūta arī nodokļu maksātājam.

Nodokļu audita veikšana uz aprēķinu pamata

Veicot nodokļu auditu, VID ir tiesības uz aprēķinu pamata noteikt nodokļu maksājumu apmēru **atbilstoši nodokļu maksātāja īpašumā esošās mantas vai kapitāla vērtības pieaugumam vai nodokļu administrācijas rīcībā esošajām ziņām**, ja ir konstatēta vismaz viena no šādām pazīmēm:

- ir konstatēts nodokļu maksātāja īpašumā esošās mantas vai kapitāla vērtības pieaugums, kurš neatbilst nodokļu maksātāja deklarācijās uzrādītajiem ienākumiem vai par kuru nodokļu administrācijā nav iesniegtas deklarācijas;
- nodokļu maksātājs ir veicis darījumu, lai izvairītos no nodokļu vai nodevu maksāšanas, vai nav identificējams kāds no darījuma dalībniekiem;
- nodokļu maksātājs nav iesniedzis normatīvajos aktos paredzētās nodokļu deklarācijas;
- nodokļu maksātāja pārskatos vai grāmatvedības uzskaitē sniegtās ziņas neatbilst nodokļu administrācijas rīcībā esošajai informācijai, pārbaudēs konstatētajiem faktiem vai nodokļu maksātāja rīcībā esošo vai bijušo lietu vērtībai;
- nodokļu administrācijas rīcībā esošā informācija liecina par to, ka nodokļu maksātājs ir veicis darījumus, kuri nav atspoguļoti viņa grāmatvedības uzskaitē;
- nodokļu maksātāja naudas līdzekļu kustība kredītiestāžu kontos neatbilst saimnieciskās darbības rādītājiem vai liecina par tādu darījumu veikšanu, kuri nav atspoguļoti nodokļu maksātāja grāmatvedības uzskaitē;
- nodokļu maksātājs nav veicis grāmatvedības uzskaiti;
- nodokļu administrācijas amatpersonām pārbaudes laikā nav pieejami nodokļu maksātāja grāmatvedības uzskaites dokumenti, nav iespējams pārbaudīt nodokļu maksātāja grāmatvedības uzskaites dokumentus vai nav pieejami darījumu attaisnojuma dokumenti;
- nodokļu maksātāja rīcībā ir vai ir bijuši izejmateriāli, preces, vērtspapīri, naudas līdzekļi un citas lietas, kuru daudzums un veids liecina par iespējamo nodarbošanos ar saimniecisko darbību tādos apmēros un veidā, kas neatbilst nodokļu administrācijai iesniegtajām ziņām;
- nodokļu maksātāja saimnieciskās darbības rādītāji būtiski atšķiras no statistikā uzrādītajiem vidējiem rādītājiem attiecīgajā saimnieciskās darbības veidā vai ir citi apstākļi [arī nodokļu revīziju (auditu) rezultāti vai novērošanas rezultāti], kas ļauj uzskatīt, ka nodokļu maksātāja deklarācijās vai grāmatvedības uzskaitē uzrādītie saimnieciskās darbības rādītāji neatbilst faktiskajiem rādītājiem pārbaudāmajā taksācijas periodā;
- nodokļu maksātāja deklarētie ienākumi vai nodokļu administrācijas rīcībā esošajās deklarācijās uzrādītie nodokļu maksātāja ienākumi neatbilst nodokļu maksātāja rīcībā esošajiem vai bijušajiem naudas līdzekļiem, mantai, cita veida vērtībām vai izdevumiem un nodokļu maksātājs nevar pamatot minēto neatbilstību;

- nodokļu maksātājs noteiktajā termiņā nav iesniedzis transfertcenu dokumentāciju (likuma [“Par nodokļiem un nodevām”](#) 15.²pants) vai būtiski pārkāpis (likuma [“Par nodokļiem un nodevām”](#) 15.²panta četrpadsmitā daļa) normatīvajos aktos paredzētās transfertcenu dokumentācijas sagatavošanas prasības.

VID, nosakot nodokļu maksājumu apmēru uz aprēķinu pamata, izmanto:

- **tiešās aprēķinu metodes**, t.i., pamatojas uz nodokļu maksātāja grāmatvedības reģistros norādītajiem datiem un attaisnojuma dokumentiem;
- **netiešās aprēķinu metodes**, t.i., aprēķina ar nodokļiem apliekamo objektu (ienākumu, darījumu vērtību u.tml.), pamatojoties uz savā rīcībā esošo informāciju.

Nobeiguma saruna

Nodokļu audita gaitā auditors informē nodokļu maksātāju par atklātajiem pārkāpumiem nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto maksājumu un tieši piemērojamos Eiropas Savienības normatīvajos aktos par muitas lietām noteikto maksājumu aprēķināšanā, maksāšanā un ieskaitīšanā budžetā. Pirms nodokļu lēmuma par audita rezultātiem pieņemšanas auditors uzaicina nodokļu maksātāju uz nobeiguma sarunu, lai pārrunātu nodokļu audita rezultātus un uzklautu nodokļu maksātāja viedokli.

Pirms nobeiguma sarunas nodokļu maksātājam Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS) nosūta informāciju par auditā konstatētajiem pārkāpumiem un to pamatojumu. Nodokļu maksātājs viedokli par auditā konstatēto var sniegt 30 dienu laikā no paziņošanas.

Nobeiguma sarunas laikā auditors informē:

- nodokļu maksātāju par lēmuma par nodokļu audita rezultātiem apstrīdēšanas iespējām, soda naudas samazināšanas nosacījumiem, kā arī vērš uzmanību uz vienošanās līguma noslēgšanas iespējamību;
- par iespējamo kļūdu labošanu un precizētu nodokļu deklarāciju iesniegšanu par nodokļiem un periodiem, par kuriem nav veikts nodokļu audits;

Nobeiguma sarunas protokolu noformē divos eksemplāros, no kuriem vienu izsniedz nodokļu maksātājam, otru VID pievieno nodokļu audita lietai. Nodokļu maksātājam ir tiesības iesniegt protokolam pievienojamus paskaidrojumus un piezīmes par protokola saturu, kā arī minēt motīvus, kuru dēļ atsakās to parakstīt.

Nodokļu audita laikā pēc nodokļu maksātāja lūguma VID ļauj iepazīties ar nodokļu audita lietā esošajiem dokumentiem, izņemot informāciju, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem nav izpaužama, ciktāl informācija no šiem dokumentiem ir nepieciešama lietas dalībnieka tiesisko interešu aizstāvēšanai. Nodokļu maksātāju iepazīstina ar nodokļu audita lietu, ja tas uzrāda personu apliecinošu dokumentu (pilnvarotā persona – arī pārstāvību apliecinošu dokumentu). Iepazīšanās ar nodokļu audita lietas materiāliem notiek VID amatpersonas klātbūtnē. Nodokļu maksātājam vai pilnvarotajai personai ļauj veikt izrakstus no nodokļu audita lietas vai nepieciešamos dokumentus nokopēt ar tehniskiem līdzekļiem.

Lēmums par nodokļu audita rezultātiem

Auditors nodokļu auditu pabeidz, sagatavojot lēmumu par nodokļu audita rezultātiem, kurā iekļauta informācija par konkrētā nodokļu maksātāja grāmatvedības kārtošanas, nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto maksājumu aprēķināšanas, maksāšanas un ieskaitīšanas budžetā pareizības un atbilstības normatīvajiem aktiem pārbaudi.

Lēmumā par nodokļu audita rezultātiem ietver [Administratīvā procesa likuma 67.panta otrajā daļā](#) noteiktās administratīvā akta sastāvdaļas.

1. Ievaddaļā norāda:

- normatīvo aktu normas, pamatojoties uz kurām pieņemts lēmums par nodokļu audita veikšanu;
- auditorus (vārdu, uzvārdu), kuri veic nodokļu auditu;
- audita veikšanas periodu;
- nodokļu auditā pārbaudāmos nodokļus vai nodokļu deklarācijas posteņus, nodevas vai citus valsts maksājumus, vai citus līdzvērtīgus maksājumus, kuri noteikti Eiropas Savienības normatīvajos aktos par muitas lietām, vai muitas deklarācijas, pārbaudāmos taksācijas periodus, vai pārbaudāmo periodu;
- visus pieņemtos lēmumus saistībā ar nodokļu audita procesu;
- auditējamā nodokļu maksātāja amatpersonu (vārdu, uzvārdu), kura nodokļu auditā sniedza paskaidrojumus;
- informāciju par auditējamo nodokļu maksātāju, kura izmantota nodokļu auditā, nosakot papildus budžetā veicamos maksājumus (piemēram, ziņas par nodokļu maksātāja amatpersonām, saistītajām personām, nodokļu maksātājam izsniegtajām licencēm (atļaujām) u.c.), vai informāciju, kura atšķiras no VID rīcībā esošās informācijas vai kuras nav VID rīcībā.

2. Nodokļu audita konstatēto faktu un pārkāpumu daļā:

- norāda iegūto informāciju un konstatētos faktus un apstākļus, kas apliecina nodokļu maksātāja pieļauto kļūdu vai izdarīto pārkāpumu;
- izvērtē konstatētos faktus, apstākļus un izdara konkrētus secinājumus, ņemot vērā iegūto informāciju, kas liecina par nodokļu maksātāja izdarīto pārkāpumu;
- norāda normatīvos aktus un tiesu prakses atziņas, kas attiecināmas uz konkrēto situāciju.
- izvērtē, vai nodokļu maksātājs nav izdarījis atkārtotu pārkāpumu, ņemot vērā [likuma “Par nodokļiem un nodevām” 32.⁴ panta otrajā daļā](#) noteiktās pazīmes, kādām atbilst atkārtots nodokļu pārkāpums.

3. Pēc konstatēto pārkāpumu apraksta norāda:

- -nodokļu maksātāja izteikto viedokli un argumentus par nodokļu auditā konstatētajiem pārkāpumiem un to pamatojumu. Ja nodokļu maksātāja viedokli nav bijis iespējams noskaidrot vai tam nav iebildumu par konstatētajiem pārkāpumiem, to norāda lēmumā par nodokļu audita rezultātiem;
- VID viedokli, pamatojoties uz kuriem noraidīts vai pieņemts nodokļu maksātāja izteiktais viedoklis un argumenti.

4. Pēc nodokļu maksātāja izteiktā viedokļa izvērtējama par katru auditējamo nodokli vai citu valsts budžeta maksājumu norāda:

- novirzes summu par katru taksācijas periodu, ja nodokļu auditā konstatē nesakrītības starp nodokļu maksātāja deklarētajiem un pārbaudes rezultātā iegūtajiem datiem;
- normatīvā akta normas, kas pamato papildu budžetā noteikto nodokļu, nokavējuma naudas un soda naudas aprēķinu;
- budžetā maksājamā nodokļa samazinājuma vai papildu budžetā maksājamā nodokļa, nokavējuma naudas un soda naudas summas.

5. Lēmuma par nodokļu audita rezultātiem lemjošajā daļā norāda:

- normatīvos aktus, pamatojoties uz kuriem pieņem lēmumu par nodokļu audita rezultātiem, un visus normatīvos aktus, pamatojoties uz kuriem nosaka nodokļu vai maksājumu samazinājumu, papildus aprēķināto un budžetā iemaksājamo nodokļu vai maksājumu summu vai veic saimnieciskās darbības rezultātu vai skaidras naudas uzkrājumu korekcijas;
- samazināto, papildus aprēķināto nodokļa vai maksājuma summu, nokavējuma naudu, soda naudu, taksācijas periodus/periodu, kuros ir radies nodokļa vai maksājuma samazinājums vai papildu aprēķins;
- samazināto nepamatoti palielināto no budžeta atmaksājamo nodokļa summu, taksācijas periodus, kuros ir radies no budžetā atmaksājamās nodokļa summas nepamatotais palielinājums, un soda naudu;
- apstiprināto un/vai atmaksāt atteikto pievienotās vērtības nodokļa summu attiecīgajā taksācijas periodā, ja nodokļu auditā pārbaudīta pievienotās vērtības nodokļu pārmaksas atmaksas pamatotība;
- pamatojumu soda naudas aprēķināšanai 50 procentu apmērā no [likuma “Par nodokļiem un nodevām” 32.panta ceturtajā](#) un [piektajā daļā](#) noteiktās soda naudas, noteikto soda naudu sadalījumā pa nodokļu veidiem vai konstatētos faktus, kuru dēļ netika samazināta aprēķinātā soda nauda;
- pienākumu veikt nodokļa vai maksājuma iemaksu budžetā 30 dienu laikā no lēmuma par nodokļu audita rezultātiem paziņošanas;
- pienākumu iemaksāt valsts budžetā nodokļu audita rezultātā noteikto nepamatoti palielināto no budžeta atmaksājamo pievienotās vērtības nodokļa summu atbilstoši likuma [“Par nodokļiem un nodevām” 32.panta astotajā daļā](#)

noteiktajam, ja nodokļu maksātājs to ir izmantojis nodokļa vai citu nodokļu nomaksai vai pārmaxa atmaksāta nodokļu maksātājam;

- nodokļu audita rezultātā veiktās nodokļu maksātāja saimnieciskās darbības rezultātu vai skaidras naudas uzkrājumu korekcijas;
- par transportlīdzekļa atsavināšanas aizlieguma dzēšanai iemaksātās drošības naudas summas atmaksāšanu nodokļu maksātājam uz tā norādīto norēķinu kontu vai ieskaitīšanu valsts budžetā;
- pienākumu iemaksāt papildus aprēķināto budžetā maksājamo summu, ja nodokļu audits veikts nodokļu maksātājam par periodu pirms un pēc maksātnespējas pasludināšanas dienas;
- tiesības lēmumu par audita rezultātiem viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas apstrīdēt VID ģenerāldirektoram, kā arī tiesības izvēlēties un piemērot vienu no norādītajām tiesību normām:
 - a) [likuma “Par nodokļiem un nodevām” 24.panta pirmās daļas 3.punktu](#) saskaņā, ar kuru ir tiesības trīs dienas pirms maksājumu samaksas termiņa beigām iesniegt VID motivētu rakstveida iesniegumu un lūgt sadalīt termiņos uz laiku līdz pieciem gadiem nodokļu audita rezultātā aprēķināto nodokļu maksājumu, nokavējuma naudu un soda naudas samaksu;
 - b) [likuma “Par nodokļiem un nodevām” 41.panta](#) nosacījumus, saskaņā ar kuriem nodokļu maksātājs ir tiesīgs ierosināt VID ģenerāldirektoram noslēgt vienošanās līgumu, lai izbeigtu tiesisku strīdu par nodokļu revīzijas (audita) rezultātā aprēķinātajiem papildu maksājumiem valsts budžetā vai konstatēto no budžeta atmaksājamās summas nepamatotu palielināšanu, ja nodokļu maksātājs piekrīt papildus aprēķinātā nodokļa maksājuma apmēram;

Nodokļu audita pabeigšana

Lēmumu par nodokļu audita rezultātiem pieņem VID ģenerāldirektora pilnvarots VID nodokļu kontroles struktūrvienības vadītājs.

Lēmumu par nodokļu audita rezultātiem nodokļu maksātājam:

- nosūta, izmantojot Elektroniskās deklarēšanas sistēmu (EDS);
- ierakstītā vēstulē pa pastu, ja nodokļu maksātājs nav Elektroniskās deklarēšanas sistēmas lietotājs (EDS), vai arī lūdzis to nosūtīt pa pastu;
- izsniedz nodokļu maksātāja atbildīgajai amatpersonai personīgi, ja izteicis vēlmi saņemt personiski. Lēmuma par nodokļu audita rezultātiem eksemplāros, amatpersona norāda datumu, ar savu parakstu apliecina, ka ir saņēmusi vienu lēmuma par nodokļu audita rezultātiem eksemplāru.